

Laurea-ammattikorkeakoulun Tikkurilan kampuksella juhlittiin rikosseuraamusalan kokemusasiantuntijoita sekä Näin lusit kakkusi-kirjan julkaisua

TEKSTI | Janika Lindström, Anu Hagman

Yhteensä kaksitoista rikosseuraamusalan kokemusasiantuntijaa valmistui Laurea-ammattikorkeakoulusta maaliskuun 2023 lopussa.

Kokemusasiantuntijakoulutuksen laajuus on puoli vuotta. Koulutus sisältää kolme kuukautta kokopäiväistä opiskelua Laurea-ammattikorkeakoulussa sekä harjoittelujakson työelämässä. Koulutuksen keskeiset teemat ovat: kokemusasiantuntijuus ja vertaisuus, kriminologian ja rikosseuraamusalan perusteet, vuorovaikutus ja ammatilliset menetelmät, ammatillisuus ja reflektointi, työelämätaidot, projektityö ja moniammatillinen verkostotyö. Koulutuksen päätavoitteena on tukea työllistymistä, joka perustuu kokemusasiantuntijuuteen ja sen ammatilliseen hyödyntämiseen. (Lindström, Mears & Rantanen 2021.) Syksyllä 2022 koulutukseen hakeutui yhteensä 44 henkilöä. Heistä koulutukseen valittiin 15 henkilöä.

KEIJO
KOKEMUSASiantuntijakoulutus

IHMISTEN PUOLELLA, KAKKUA JA SPETTAREITA
— KOKEMUSASiantuntijoiden puheenvuoroja yhteiskunnasta

klo. 10.00-10.15 Tervetuloa Laurea-ammattikorkeakouluun!
Heikki Orvasaari

klo. 10.15-10.45 Kuinka voimme toimia paremmin lasten ja nuorten kanssa?
Oona & Noora

klo. 10.45-11.15 Luovien menetelmien mahdollisuudet sosiaalialan tehtävissä.
Nona, Panu & Petri

klo. 11.15-11.30 Tarinateatteriesitys

klo. 11.30-12.30 Lounas

klo. 12.30-13.00 Naisten asialla!
Amina & Jenna

klo. 13.00-13.15 Yhteisöitä, vertaisuutta & päihteetöntä elämää.
Roger, Maarit ja Marika

klo. 13.15-13.30 Vastaanottotyötä, asunnottomuustyötä & unelmia paremmasta.
Jenny ja Riina

klo. 13.30-13.45 Tarinateatteriesitys.

klo. 13.45-14.00 Tauko.

klo. 14.00-14.30 Kakkuteoksen julkaisu!
Janika, Kimmo & Markus

klo. 14.30-14.45 Todistusten jako ja onnittelupuhe.

klo. 14.45-15.00 Onnea Keijot ja tervetuloa uudelleen!
Anu, Janika & Heikki

KEIJOJEN VALMISTUJAISSMINAARI 23.3.2023
klo. 10-15, Tikkurilan kampus, Ratatie 22, 01300 Vantaa Minna Canth auditorio B101

Tilaisuuden ohjelma (kuvan tekijä Jarko Hänninen)

Kokemusasiantuntijoiden valmistujaisjuhlassa julkaistiin Näin lusit kakkusi -kirja. Kakkukirja kertoo erilaisista rikosseuraamuksista ja niiden suorittamisesta käytännönläheisellä tasolla. Kokemusasiantuntijat, vangit, vankien parissa työskentelevät ammattilaiset ja tutkijat kirjoittivat yhdessä teoksen. (Lindström & Kumlander 2023.)

Kokemusasiantuntijatoiminta tukee yhteiskunnallista osallisuutta

Kokemusasiantuntijatoiminta tukee osallistujien hyvinvointia ja toipumista sekä lisää tunnetta omien vaikeiden kokemusten merkityksellisyydestä. Näiden kuntoutumista edistävien merkityksien lisäksi, kokemusasiantuntijatoiminta avaa työelämään uudenlaisia mahdollisuuksia.

Kokemusasiantuntijoille tarjottiin Laurea-ammattikorkeakoulussa mahdollisuuksia tehdä korkeakouluopintoja. Syksyn koulutusryhmä suoritti opintopisteitä avoimessa ammattikorkeakoulussa enemmän kuin yksikään aikaisempi koulutusryhmä. Korkeakouluyhteisössä kokemusasiantuntijat poistavat menneisyyteensä liittyvää stigmaa sekä tarjoavat elävää asiantuntemusta opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.

Kokemusasiantuntijoita on arvostettu korkeakoulussamme sekä rikosseuraamusalan eri toimintaympäristöissä.

Selviytymistarinat tuovat esille niitä ”ääniä”, jotka on jätetty pois tai laiminlyöty poliittisissa prosesseissa. Vankeudessa olevat rikosseuraamusasiakkaat ovat varsin harvoin palveluiden käyttäjien roolissa mukana kehittämässä rikosseuraamuksia sekä palveluita. Onkin tärkeää tuottaa tietoa päihdemaailmassa kamppaileiden ihmisten tai vankien kokemista todellisuuksista erilaisten olemassa olevien huonojen käytänteiden tunnistamiseen.

Kokemusasiantuntijoilla on mahdollisuus tuoda marginaalissa olevien ihmisten ääniä julkiseen keskusteluun. Valmistuneet kokemusasiantuntijat ovat sen tehneet jo opintojensa yhteydessä, kun he kävivät tapaamassa eduskunnassa päihdepoliittista Marraskuun ryhmää. Myös valmistujaisseminaarissa kuultiin kokemusasiantuntijoiden puheenvuoroja muun muassa lastensuojelusta, päihdepalveluista sekä erityisryhmien tuentarpeista.

Kokemusasiantuntijat vievät kokemukseen perustuvaa asiantuntijuutta palvelujärjestelmään

Kokemusasiantuntijoiden ei ole helppoa saavuttaa asemaa ammattilaisten tasavertaisena kumppanina (Lindström & Rantanen 2021). Tämän lisäksi palvelujärjestelmään pääsemisessä on erilaisia rakenteellisia esteitä, jotka voivat estää kokemusasiantuntijoita saamasta asemaa siellä. Laureasta aikaisemmin valmistuneita kokemusasiantuntijoita on palkattu hyvin erilaisiin tehtäviin kansalaisjärjestöihin sekä kuntien palvelukseen.

Aiemmin valmistuneet ovat saaneet työtehtäviä rikoksilla oireilevien nuorten parissa tehtävästä työstä, asunnottomuustyöstä, päihdepalveluista sekä erilaisista hankkeista, joissa kehitetään hyvinvointipalveluita. Myös kokemusasiantuntijoiden itsensä tekemiä hankkeita tullaan varmasti tulevaisuudessa näkemään. Viime vuonna valmistunut kokemusasiantuntija sai juuri kirjoittamansa hankehakemuksen läpi ja rahoituksen vangeille suunnatun uuden toiminnan käynnistämiseen.

Kokemusasiantuntijakoulutus ja työtehtävät tarjoavat monille tukea rikollisuudesta irrottautumiseen ja toipumiseen. Kokemusasiantuntijatoiminnan kautta tarjoutuneet uudenlaiset mahdollisuudet tukevat uudenlaisen identiteetin rakentumista sekä yhteiskuntaan pääsemistä. Samalla nämä mahdollisuudet tukevat päihteetöntä sekä rikoksetonta elämäntapaa.

Kokemusasiantuntijoiden tulevaisuuden mahdollisuudet

Selviytymistarinat antavat toivoa monille ja kokemusasiantuntijat tekevät työssäoppimisjaksoillaan urauurtavaa työtä myös tulevaisuudessa valmistuvien kokemusasiantuntijoiden työelämäurille. On tärkeää myös tunnistaa mahdollisuuksia luopua kokemuksellisesta asiantuntijuudesta.

Yhteishaun mainoksissa sanotaan: Kaikki tiet vievät Laureaan. Myös kokemusasiantuntijoilla on mahdollisuus palata uudelleen opiskelemaan avoimen AMK:n opintoja tai korkeakoulututkintoja. Toivotamme heille lämpimästi tervetuloa.

Lähteet:

- Lindström, J., Mears, M. & Rantanen, T. 2021. Katujen asiantuntijoiden tarinoita parityöstä ammattilaisten kanssa. Tutkiva sosiaalityö 48:1, 84-95.
- Lindström, J. & Kumlander, K. 2023. [Näin lusit kakkusi](#). Laurea-ammattikorkeakoulu.
- Lindström, J., & Rantanen, T. 2021. [Experts of the streets: The thoughts of experts by experience with a history of crime and substance abuse on working as a team with professionals](#). European Journal of Probation, 13(3), 226–241.

URN <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023041336363>

Janika Lindström

janika.lindstrom(at)laurea.fi
lehtori

Anu Hagman

anu.hagman(at)laurea.fi
lehtori

kokemusasiantuntijat

korkeakouluopinnot

rikosseuraamusala